

Sygn. akt VII U 1120/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 marca 2017 roku w Warszawie

sprawy I. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem zainteresowanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

na skutek odwołania I. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 17 maja 2016 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 17 maja 2016 roku znak: (...) w ten sposób, że ubezpieczona I. W. podlega ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 3 sierpnia 2015 roku z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., decyzją z dnia 17 maja 2016 r., nr: (...) stwierdził, że I. W., jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 3 sierpnia 2015 r. W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał przepisy art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych), art. 58 § 1, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 Kodeks Cywilny oraz art. 22 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r.- Kodeks Pracy.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wprawdzie I. W. wykonywała czynności na rzecz spółki (...) Sp. z o.o., jednak nie można stwierdzić, że czynności te podejmowane były w ramach stosunku pracy. W ocenie organu rentowego, strony nie wykazały, że ubezpieczona wykonywała pracę pod kierownictwem pracodawcy. Wobec tego, stosunek łączący strony nie spełniał przesłanek uznania go za stosunek pracy (decyzja ZUS z 17 maja 2016, k.5-11 a.r).

I. W., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 27 czerwca 2016 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 17 maja 2016 r., nr: (...), inicjując postępowanie sądowe. Odwołująca zaskarżonej decyzji zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia oraz błędną ocenę

zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkujące przyjęciem, iż stosunek łączący ją z (...) Sp. z o.o. nie spełnia przesłanek z art. 22 k.p.. Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez uznanie, iż jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o., podlega ona obowiązkowo ubezpieczeniu: emerytalnemu, rentownemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 3 sierpnia 2015 r.. Ponadto odwołująca wniosła o przeprowadzenie dowodów z dokumentów, przesłuchanie w charakterze świadków: B. K., Ł. G., A. W., A. L., A. G., M. B., D. L., A. S., D. J., na okoliczność wykonywania pracy przez nią pracy na rzecz płatnika składek (...) Sp. z o.o. pod kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. Odwołująca wniosła także o przesłuchanie jej w charakterze strony (odwołanie od decyzji ZUS, k.2-10 a.s., tom I).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 lipca 2016 r. podtrzymał swoje stanowisko, wyrażone w decyzji z dnia 17 maja 2016 r., nr: (...). W ocenie organu rentowego fakt, iż I. W. od początku istnienia spółki jest udziałowcem i Wiceprezesem Zarządu i nigdy wcześniej nie nawiązywała umowy o pracę. Umowa o pracę z dnia 31 lipca 2015 r oraz aneks z dnia 31 października 2015 r. miały na celu obejście prawa i w związku z tym, na podstawie art. 58 k.c., należy uznać je za nieważne. Ponadto organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, przeprowadzenie rozprawy w nieobecności pełnomocnika organu rentowego, zobowiązanie (...) Sp. z o.o. do złożenia do akt sprawy sprawozdania finansowego spółki za rok 2015 oraz doręczenie odpisu sentencji prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie (odpowiedź na odwołanie, k.183-184 a.s., tom I).

W piśmie procesowym z dnia 28 września 2016 r. stanowisko w sprawie zajął płatnik składek. Spółka (...) przyłączyła się do stanowiska odwołującej wnosząc o uwzględnienie odwołania I. W. poprzez zmianę decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 maja 2016 r. Płatnik podniósł, że odwołująca, wbrew twierdzeniom organu rentowego, wykonywała pracę na rzecz spółki w oparciu o umowę o pracę. Płatnik składek wskazał, że odwołująca jest wysoko cenionym fachowcem, a sukces realizowanych przez spółkę projektów w dużej mierze opiera się na jej pomysłach. Ponadto płatnik zaznaczył, że charakter i specyfika pracy odwołującej, jako pracy w dużej mierze o charakterze twórczym, wymagają pozostawienia pracownikowi dużej swobody w wykonywaniu zadań pracowniczych, co nie odbiera im waloru pracy wykonywanej pod nadzorem (stanowisko procesowe płatnika składek, k.190-191 a.s., tom I).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. W. ukończyła Liceum (...) w W., uzyskując tytuł zawodowy artysty w zakresie specjalności wystawiennictwo (świadectwo ukończenia liceum sztuk plastycznych, k.82-83 a.s., tom I).

W okresie 14 lipca 1997 r. do 7 lipca 2015 r. I. W. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...). W ramach działalności gospodarczej odwołująca wykonywała projekty graficzne (faktury VAT wystawiane przez odwołującą, k. 297-309 a.s., tom II, umowy o dzieło wraz z załącznikami 245-286 a.s., tom II).

W zakresie dotyczącym płatnika składek ustalono, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 28 kwietnia 2015 r.. Kapitał zakładowy spółki wynosi 20 000 zł. Wspólnikami spółki są: B. K. posiadający 200 udziałów o łącznej wartości 10 000zł. (Prezes Zarządu) i I. W. (Wiceprezes Zarządu) posiadający 200 udziałów o łącznej wartości 10 000zł. Przedmiotem przeważającej działalności sklasyfikowana w (...) pod numerem (...) – działalność agencji reklamowych. Spółka nie ma zaległości podatkowych. Spółka za okres 28 kwietnia 2015 r. – 31 grudnia 2015 r. osiągnęła zysk w wysokości 29 183,71 zł netto (wydruk KRS spółki, k. 13-18 a.s., tom I, informacja o niezaleganiu w podatkach, k. 15 a.r., rachunek zysków i strat, k. 2018 a.s., tom II, bilans, k.209 a.s., tom I).

W dniu 31 lipca 2015 r. odwołująca zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku Office Manager, w wymiarze 1/ 4 etatu(tj. w pięciodniowym tygodniu pracy 2 godziny dziennie, 10 godzin tygodniowo, w przedziale 9-17), za wynagrodzeniem w wysokości 440 zł brutto. Płatność wynagrodzenia miała być dokonywana przelewem na rachunek bankowy wskazany przez odwołującą lub gotówką w kasie pracodawcy. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano biuro pracodawcy w W. przy ul. (...). Do zakresu obowiązków odwołującej należało prowadzenie biura. W ramach powierzonych zadań odwołująca wysyłała i odbierała korespondencję,

przygotowywała spotkania z klientami, przyjmowała dokumenty księgowe oraz odbierała telefony. Przed podjęciem pracy ubezpieczona odbyła szkolenie z zakresu BHP (umowa o pracę z dnia 31 lipca 2015 r., k.93-95 a.r., karta szkolenia BHP z dnia 31 lipca 2015., k. 125 a.r.).

Z uwagi na zaangażowanie odwołującej w wykonywaną pracę, przejawiające się m.in. w tym, iż pozyskiwała ona dla spółki nowych klientów, strony postanowiły podpisać aneks do umowy o pracę. W podpisanym w dniu 31 października 2015 r. aneksie zmieniono stanowisko pracy odwołującej. Zgodnie z zapisami aneksu, od dnia 1 listopada 2015 r., odwołująca miała być zatrudniona na czas nieokreślony, na stanowisku grafika, w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem w wysokości 8 000 zł brutto. Odwołująca wykonywała pracę w siedzibie spółki, w godzinach 9:00-17:00. Czas pracy był ewidencjonowany poprzez wypełnianie list obecności (aneks z dnia 31 października 2015 r. do umowy o pracę z dnia 31 lipca 2015 r., k. 97-98 a.r., listy obecności, k.22-27, tom I, dowody wypłaty wynagrodzenia, k. 75-79 a.s., tom I).

Do zadań odwołującej na tym stanowisku należało: projektowanie graficzne materiałów (...) (tj. ulotki, foldery, (...), reklamy prasowe, billboardy itp.), przygotowywanie koncepcji graficznych kampanii reklamowych (...) (reklama wizualna telewizyjna) i (...) (reklamy w formie papierowej), przygotowywanie plików do druku, nadzór i koordynacja prac graficznych z podwykonawcami, przygotowywanie prezentacji konkursowych, przygotowywanie projektów i dokumentacji przetargowych, opracowywanie grafik digitalnych oraz prowadzenie fanpagów, (...), (...). W ramach powierzonych zadań odwołująca zrealizowała projekty dla takich firm jak: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...). (...) Ponadto odwołująca zaprojektowała layout karty menu dla hotelu (...) oraz kartki świąteczne. Prace odwołującej zlecał B. K. i to on nadzorował ich wykonanie. W ramach realizacji projektów, w szczególności w celu ustalenia szczegółów grafik takich jak: kolorystyka, rozmiary, odwołująca kontaktowała się bezpośrednio z klientami.

Na podstawie kopii korespondencji elektronicznej pomiędzy odwołującą, a B. L. z firmy (...) z grudnia 2015 i stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca się opracowywała dla tej firmy projekty opakowań do balsamu do ciała, produktu dla mężczyzn, szamponu (aneks z dnia 31 października 2015 r. do umowy o pracę z dnia 31 lipca 2015 r., k. 97-98 a.r., zeznania odwołującej, k.315-316,339-340 a.s., tom II, zeznania B. K., k. 316-317,340-341 a.s., tom II, korespondencja z klientami wraz z projektami, k.45-83, 151-223 a.r., korespondencja z klientami, k.87-182 a.s., t. I, zeznania A. S., k.318 a.s., tom II, zeznania D. L., k.318-319 a.s., tom II, zeznania A. L., k.319-320 a.s., tom II, zeznania A. G., k.320-321 a.s., tom II, projekty wykonane przez odwołującą,k.96-114, k.28-71 a.s., tom I).

Umowy z odwołującą w imieniu spółki podpisała pełnomocnik- E. D. (protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 15 lipca 2015 r., k.227-229 a.s., tom II).

W związku ze stanem ciąży stwierdzonym zgodnie z kartą ciąży, odwołująca od stycznia 2016 roku była niezdolna do pracy i przebywała na zwolnieniu lekarskim. W dniu 6 maja 2016 r. odwołująca urodziła dziecko. Po urodzeniu dziecka odwołująca przebywała na urlopie macierzyńskim. Następnie odwołująca złożyła wniosek o udzielenie urlopu rodzicielskiego. Urlop został jej udzielony na okres przebywa od dnia 23 września 2016 r. od 4 maja 2017 r.(karta przebiegu ciąży, k.71-73 a.s., tom I, zwolnienie lekarskie k.123 a.r., zgoda na udzielenie urlopu, k.312 a.s, tom II).

Ze względu na nieobecność odwołującej (...) Sp. z o.o. zatrudniła grafika T. D.. To on przejął większość obowiązków odwołującej polegających na projektowaniu graficznym. Część prac graficznych była zlecana freelancerom i firmom podwykonawczym. Prace związane z obsługą biura wykonywała A. W. (zeznania B. K., k. 316-317,340-341 a.s., tom II).

W celu ustalenia prawidłowości zgłoszenia I. W. do ubezpieczeń społecznych oraz wskazanych podstaw wymiaru składek, organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie (zawiadomienie z dnia 18 marca 2016 r., k. 329 a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy wezwał odwołującą do wskazania, którzy ze świadków wskazanych w odwołaniu, w szczególności powinni być wezwani celem złożenia zeznań

(zarządzenie, k. 200 a.s., tom I). Wykonując zarządzenie Sądu, pełnomocnik odwołującej w piśmie procesowym z dnia 3 listopada 2016 r. wniósł o przesłuchanie w charakterze świadków: A. L., A. G., D. L. i A. S. (pismo procesowe z dnia 3 listopada, k.218-219 a.s., tom II).

W dniu 27 czerwca 2016 r. I. W. wniosła do tut. Sądu odwołanie od decyzji organu rentowego, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie od decyzji ZUS, k.2-10 a.s., tom I).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu powyżej przytoczone dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Ponadto Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie sądowe w oparciu o dowody osobowe w tym zeznania świadków. Okoliczności ustalone na podstawie zeznań wszystkich świadków, odwołującej oraz B. K. reprezentującego płatnika składek wzajemnie się uzupełniały. Korespondowały także ze zgromadzoną dokumentacją znajdującą się w aktach sądowych oraz aktach rentowych. Wobec powyższego należało uznać je za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: odwołanie I. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 17 maja 2016 r., nr: (...) jest zasadne i podlega uwzględnieniu. Postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy...” (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 20 maja 2004 roku, II UK 395/03, OSNAPiUS rok 2005, Nr 3, poz. 43.). Zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko Sądu Najwyższego pomimo faktu, że odnosi się bezpośrednio do kwestii związanej z ubezpieczeniami rentowymi, to jednak na zasadzie analogii znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, albowiem tezy tam zawarte stanowią normy uniwersalne dotyczące bezpośrednio problematyki odwołań od decyzji organu rentowego. Ponadto stanowisko Sądu Najwyższego uwidacznia, że wiążący w sprawie jest stan prawny obowiązujący w chwili wydawania decyzji.

Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było rozstrzygnięcie, czy pomiędzy I. W., a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. doszło do zawarcia ważnej umowy o pracę, czy praca była wykonywana i przyjmowana przez pracodawcę oraz w konsekwencji czy odwołująca od dnia 3 sierpnia 2015 r. podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Dokonując analizy przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) - zauważyć należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a (art. 8 ust. 1 ustawy). Ponadto w myśl art.13 pkt 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Opierając się jedynie na powyższych przepisach ustawowych zauważyć należy, że nawiązanie przez I. W. stosunku pracy z (...) Sp. z o.o., skutkowało objęciem odwołującej ubezpieczeniem społecznym od dnia 3 sierpnia 2015 r..

Zgodnie z art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, a pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Oczywiście jest, że zawarcie umowy o pracę w celu wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy, odpowiada prawu pracy. Całkowicie zgodne z porządkiem prawnym i zasadami współżycia społecznego jest dążenie

stron umowy o pracę do tego, ażeby pracownik z tytułu pracowniczego statusu uzyskiwał przewidziane w prawie o ubezpieczeniach społecznych prawa i świadczenia. Są to bowiem podstawowe i niebudzące żadnych wątpliwości relacje między stosunkami pracy i stosunkami ubezpieczenia społecznego. Sam jednak fakt złożenia przez strony oświadczeń zawierających formalne elementy określone w art. 22 k.p. nie oznacza jednak, że taka umowa jest ważna. Z treści art. 22 k.p. wynika również, że stosunek pracy charakteryzuje się pewnymi szczególnymi cechami: konieczność osobistego wykonywania pracy, podporządkowanie pracodawcy, wykonywanie pracy na jego rzecz i ryzyko oraz odpłatność pracy. Istotą stosunku pracy jest zatem, aby m.in. praca odbywała się pod kierownictwem pracodawcy i by pracownik stosował się do jego poleceń związanych zwłaszcza z organizacją i przebiegiem pracy. Świadcząc umowę o pracę pracownik jest podporządkowany pracodawcy co do czasu, miejsca i sposobu jej wykonywania. Stosunek pracy jest stosunkiem zobowiązaniowym uzewnętrzniającym wolę umawiających się stron. Po stronie pracownika musi zatem istnieć chęć świadczenia pracy oraz możliwość jej świadczenia, a po stronie pracodawcy potrzeba zatrudnienia i korzystania z tej pracy za wynagrodzeniem. Istnienie faktycznego stosunku pracy jest warunkiem powstania pracowniczego ubezpieczenia społecznego. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 października 2014 roku, sygn. akt III AUa 25/14, Legalis). Można więc stwierdzić, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy charakteryzujący się w/w cechami i jest realizowany.

W judykaturze utrwalony jest natomiast pogląd, że w sytuacji gdy stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku, sygn. akt III AUa 433/2005, Legalis). Nadto podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku, sygn. akt II UK 43/05, Legalis). O tym, że strony istotnie nawiązały umowę o pracę nie decyduje więc formalne zawarcie umowy nazwanej umowa o pracę lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy – a więc świadczenia pracy podporządkowanej w czasie i miejscu wyznaczonym przez pracodawcę. Nie można mówić o umowie o pracę, jeżeli w łączącym strony stosunku prawnym brak jest podstawowych elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, takich jak osobiste wykonywanie czynności oraz podporządkowanie organizacyjne i służbowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1997 roku, sygn. akt I PKN 394/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1998 roku, sygn. akt I PKN 416/98, Legalis). Dokonując kwalifikacji stosunku prawnego należy uwzględnić zarówno zgodny zamiar stron i cel umowy, jak i okoliczności istniejące w chwili jej zawierania (wyrok Sądu Najwyższego z 18 czerwca 1998 roku, sygn. akt I PKN 191/98, Legalis).

Zgodnie z § 1 art. 58 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy. Sąd zważył również, że zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Nadto w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy gdy jest świadczona lecz na innej podstawie niż umowa o pracę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 roku, sygn. akt I UK 120/06, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 roku, sygn. akt I UK 43/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2014 roku, sygn. akt III AUa 426/13, Legalis).

Dokonując analizy niniejszej sprawy przez pryzmat 83 § 1 k.c., zgodnie z którym nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów, Sąd uznał, iż zawarcie umowy o pracę, a następnie aneksu do umowy o pracę, nie miało charakteru pozornego, nie miało na celu ani obejście przepisów prawa, ani też nie miało na celu nieuprawnione korzystanie ze świadczeń związanych z macierzyństwem.

Oceniając powyższe kwestie Sąd w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe stwierdził, że umowa zawarta pomiędzy stronami była bez wątpienia umową o pracę, albowiem spełniała ustawowe przesłanki wynikające z art. 22 § 1 k.p. W myśl tego przepisu przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy

określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Postępowanie dowodowe (w tym materiał obszerna dokumentacja graficzna i mailowa dołączona do odwołania oraz zeznania świadków, a także odwołującej i zainteresowanego) wykazało, że odwołująca od dnia 1 sierpnia 2015r. była pracownikiem (...) Sp. z o. o. i wykonywała pracę najpierw na stanowisku Office Managera, a następnie grafika. W trakcie zatrudnienia odwołująca była bezpośrednio nadzorowana przez Prezesa Zarządu-B. K.. Nadzór pracodawcy nad pracownikiem był wykonywany w sposób właściwy dla stosunku pracy oraz uwzględniał charakter i specyfikę pracy odwołującej. Odwołująca wykonywała pracę w siedzibie spółki, w wyznaczonych przez pracodawcę godzinach. Tym samym, w ocenie Sądu, stosunek łączący odwołującą i płatnika składek spełniał wszystkie przesłanki wynikające z art. 22 k.p. odwołująca się otrzymywała wynagrodzenie za świadczoną pracę.

Nadto Sąd miał na uwadze, że z ekonomicznego punktu widzenia zatrudnienie ubezpieczonej było całkowicie uzasadnione potrzebami pracodawcy. Odwołująca jest cenionym grafikiem, posiada odpowiednie kwalifikacje i ma duże oraz wieloletnie doświadczenie w tego rodzaju pracy. Jak zaznaczył płatnik składek, sukces realizowanych przez spółkę projektów jest w znacznej mierze oparty na pomysłach i projektach odwołującej. Fakt, iż odwołująca jest współlnikiem spółki (...) Sp. z o.o. nie ma znaczenia w odniesieniu do istoty stosunku prawnego łączącego strony, albowiem przed Sądem zostało wykazane, że odwołująca faktycznie pracę wykonywała. Sąd Okręgowy w szczególności zważył, iż osobę fizyczną pełniącą funkcję członka zarządu w spółce prawa handlowego może jednocześnie wiązać ze spółką stosunek pracy. stosunek pracy został nawiązany poprzez zawarcie umowy z pełnomocnikiem spółki, co wynika ze wskazanej wyżej uchwały z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 15 lipca 2015 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd doszedł do wniosku, że brak podstaw do twierdzenia, aby czynność prawna w postaci zawarcia przez odwołującą umowy o pracę, a następnie jej aneksu mogła być kwalifikowana jako sprzeczna z prawem bądź mająca na celu obejście ustawy (art. 58 §1 k.c.). Nie jest również uzasadnionym twierdzenie, że zawarcie umowy o pracę było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 58 §2 k.c.).Zawarcie umowy o pracę nie było bowiem sprzeczne z ustawą, a jednocześnie nie zmierzało wyłącznie dla uzyskania korzystnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Nie można wskazać w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy, na jakąkolwiek konkretną zasadę współżycia społecznego, która miałaby zostać przez odwołującą naruszona. Nie można też dopatrzeć się ustalenia w zawartej przez strony umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia, bowiem nie odbiega ono od wynagrodzeń uzyskiwanych przez pracowników zatrudnionych na podobnych stanowiskach. Wynagrodzenia za pracę na poziomie 8.000 zł brutto odpowiadało zakresowi wykonywanych obowiązków i było adekwatne do zakresu obowiązków odwołującej. Co wynagrodzenia odwołującej się Sąd wziął pod uwagę, że wynagrodzenia osób zatrudnionych na stanowiskach analogicznych jak odwołująca wynosi minimum 6.000 zł do 15.000 zł w większych firmach, zaś spółka (...) jest średnią firmą (zeznania świadka S.). Sąd Okręgowy zważył ponadto, że na skutek zarzutów organu rentowego co do braku wykazania doświadczenia zawodowego odwołującej się uzasadniającego jej wysokie wynagrodzenie odwołująca się przedstawiła przy piśmie z dnia 23 grudnia 2016 roku kopie 8 umów o dzieło zawartych w latach 2011-2014 oraz referencje od firmy (...), co zdaniem Sądu świadczy wbrew twierdzeniu organu rentowego o odpowiednich kwalifikacjach do zajmowania stanowiska Creative Director.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało zdaniem Sądu Okręgowego, że odwołująca się I. W. świadczyła pracę na rzecz spółki (...). Szczególnie istotne dla oceny zasadności odwołania były poza zeznaniami odwołującej się i zainteresowanego K. zeznania świadków S., L., L. i G., którzy jako reprezentanci bądź właściciele firm bezpośrednio współpracowali z odwołującą się. Na polecenie Sądu świadek S. okazała nawet w swoim smartfonie korespondencję z odwołującą się z dnia 23 października 2015 roku. Współpraca odwołującej się z firmą (...) trwała nawet - jak zeznał świadek G. - także podczas zwolnienia lekarskiego odwołującej się.

Wobec zastrzeżeń organu rentowego co do sytuacji finansowej Spółki Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że dokumenty złożone do akt sprawy wskazują na realną możliwość zatrudnienia odwołującej się z wynagrodzeniem ustalonym w aneksie do umowy. Świadczył o tym Spółka brak zaległości podatkowych oraz fakt, że Spółka za okres 28 kwietnia 2015 r. – 31 grudnia 2015 r. osiągnęła zysk w wysokości 29. 183,71 zł netto.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

W myśl art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c. Sąd – co do zasady – rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Zgodnie z art. 109 § 1 zd.1 k.p.c. roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, wniosek o przyznanie kosztów postępowania, o którym mowa w art. 109 § 1 zd. 1 k.p.c., powinien zostać złożony do zamknięcia rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia. Ustawa nie zastrzega dla niego dodatkowych wymagań formalnych, a zatem może być złożony zarówno w dowolnym piśmie procesowym, jak również ustnie do protokołu rozprawy (postanowienie SN z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 60/12, LEX nr 1232813). Pełnomocnik odwołującej nie złożył wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, dlatego Sąd Okręgowy nie orzekł o tych kosztach.